

[Justitsministeren.]

vil gerne vende tilbage til dette i retsudvalget og skal svare så hurtigt, det overhovedet er muligt.

Jeg takker for den principielle tilslutning.

Ole Espersen (S):

Blot for en sikkerheds skyld vil jeg sige, at socialdemokratiets løfte om en velvillig behandling af dette lovforslag naturligvis står ved magt. Det, jeg ønskede at rejse, var alene det principielle spørgsmål, som ikke behøver at knyttes til færdigbehandlingen af dette lovforslag. Vi skal nok skynde os i retsudvalget, så meget vi kan.

Man kunne også tænke sig andre fremgangsmåder, som jeg vil nævne her. Man kunne tænke sig, at man gav en generel bemyndigelse, men at de konventioner, der så blev tale om at afslutte, blev forelagt for eksempel retsudvalget til orientering; så kunne man tage dem op, hvis man ville.

Til hr. Hans Toft kun dette, at bemyndigelseslove ofte er en god ting. Der er nogle tilfælde, f.eks. inden for erhvervsmæssige områder, hvor det er vigtigt at have grundlag, der kan handles hurtigt på, men her, hvor det drejer sig om arveret og testamentariske dispositioner, er der normalt rigelig tid.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtages uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om priser og avancer.

(Lovforslaget (nr. 72) findes i tillæg A. sp. 1089, fremsættelsen i tidenden sp. 1207).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den sidste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om priser og avancer [af Ømann m.fl.].

(Lovforslaget (nr. 3) findes i tillæg A. sp. 7, fremsættelsen i tidenden sp. 77).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Handelsministeren (Nyboe Andersen):

Jeg vil gerne gøre nogle bemærkninger til det forslag om ændring af lov om priser og avancer, som hr. Ømann og andre medlemmer af SF har fremsat. Det fremtræder jo som et forslag til ændring af den nugældende lov, og det afviger på visse punkter fra det forslag, regeringen har fremsat. Jeg skal hæfte mig ved 3 af de væsentligste punkter.

Det første er, at SF's forslag henlægger administrationen af loven til handelsministeren med bistand af monopoltilsynets direktorat. Det var et spørgsmål, vi havde lejlighed til at drøfte i forbindelse med SF's forslag om et prisstop, og jeg skal kort gentage, hvad jeg sagde under førstebehandlingen af dette lovforslag, nemlig at siden 1955 har monopoltilsynet administreret alle prislove. Tilsynet er sammensat på en sådan måde, at saglighed og uafhængighed sikres, og regeringen finder ikke anledning til at ændre denne langvarige administrative praksis.

Med hensyn til offentligt fastsatte eller godkendte takster indebærer socialistisk folkepartis forslag, at sådanne takster ikke kan forhøjes mere end de omkostningsstigninger, som er en følge af stigende priser på råvarer, færdigvarer og serviceydelser m.v., dog sådan, at disse takster tidligst 3 måneder efter monopoltilsynets afgørelse alligevel kan forhøjes yderligere, hvis det godkendes i et folketingsudvalg for de statslige taksters vedkommende eller vedtages i en kommunalbestyrelse, hvis det drejer sig om kommunale takster.

Vi er, som jeg har fremhævet i fremsættelsetalen til regeringens forslag til pris- og avancelov, fuldt opmærksom på den betydning, som den offentlige prisfastsættelse har

[Handelsministeren.]

for samfundsøkonomien, men vi finder ikke, at den almindelige prislovgivning er et egnet instrument til varetægelse af prispolitikken på det område. Jeg skal tilføje, at efter regeringens forslag har monopoltilsynet de samme beføjelser til at foretage undersøgelser og indgive indberetning om offentlige takster, som når det drejer sig om private forhold. Vi har altså mulighed for at føre kontrol med udviklingen.

Det tredje og sidste punkt, jeg vil nævne i SFs forslag, går ud på, at man med visse ændringer fastholder kalkulationsreglen i vor nuværende lovs § 5, stk. 1, men udvider den til også at omfatte tjenester og transportydelser. Det er regeringens opfattelse, at man ikke længere kan og bør fastholde en kalkulationsregel, der faktisk tager sit udgangspunkt i priser helt tilbage i 1971 eller endda tilbage i efteråret 1970, hvis vi regner prisstopperioden med. Den må have udtømt sine virkninger efter så lang tids forløb, den må blive gennemhullet af dispensationer, og der er brug for en mere fleksibel ordning, som jo også regeringens forslag er udtryk for.

Der er andre bestemmelser i SFs forslag, af hvilke nogle også findes i regeringens forslag, men jeg har villet nøjes med at holde mig til disse væsentlige punkter, som jeg mener betyder, at SFs forslag alt i alt vil være mindre hensigtsmæssigt end det, regeringen har fremsat.

Jeg kan derfor ikke anbefale SFs lovfor-
slag til vedtagelse.

Erling Jensen (S):

I sin fremsættelse af lovforslaget om priser og avancer understreger handelsministeren, at en prislov aldrig må stå alene, men må bygge på forudsætninger, som det ligger uden for lovens egne rammer at opfylde. Ministeren nævner selv den ene afgørende forudsætning, at der i øvrigt føres en økonomisk politik, der giver prisloven rimelige muligheder for at virke. Socialdemokratiet er enig heri, og vi peger derfor på, at den usikkerhed, regeringen med sine hidtidige forslag har skabt om den fremtidige økonomiske politik, gør det vanskeligt at vurdere, om det fremsatte forslag vil kunne skabe et rimeligt udgangspunkt for placeringen af en

fornuftig prislovgivning i en større sammenhæng.

Samtidig afviser handelsministeren blankt den anden afgørende forudsætning, nemlig den forudsætning, som den tidligere socialdemokratiske mindretalsregering har gjort opmærksom på i forbindelse med en prislovsfornyelse, at denne måtte placeres som et led i en samlet forbrugerlovgivning for at give forbrugerne adgang til at medvirke til gennemførelsen af prislovens formål.

Socialdemokratiet kan ikke acceptere denne afvisning, der i en prisstigningsperiode nægter forbrugerne de hjælpemidler, der er nødvendige for, at de gennem et bevidst forbrugsmønster kan påvirke prisudviklingen i en gunstig retning, og vi forstår ikke afvisningen, fordi arbejdet med at gøre disse hjælpemidler anvendelige allerede er gjort. Den forbrugerlovgivning, der skulle følge en ny prislov op, foreligger færdigbehandlet fra forbrugerkommissionens side. Den er grundigt gennemdrøftet med forbrugernes, med erhvervenes og med arbejdsmarkedets organisationer, og den er færdigbehandlet i lovforslagsform, så den kunne forelægges både for regering og folketing. Den består af 3 lovforslag, en markedsføringslov, en lov om statens forbrugerklagenævn og en lov om mærkning og skiltning. Tilsammen sikrer lovforslagene bedre forbrugerinformation, stærkere forbrugerbeskyttelse og større forbrugeraktivitet.

Forslag om en markedsføringslov vil kunne give den gældende konkurrencelov, der har lagt sin hovedinteresse på forholdet mellem de erhvervsdrivende indbyrdes, en mere moderne udformning med forbrugerbeskyttelsen i centrum. Forslaget skaber mulighed for udpegning af den forbrugerombudsmand, der skal kunne sikre forbrugerne imod urimelig markedsføring.

Forslag om et statsligt forbrugerklagenævn vil kunne sikre forbrugerne en hurtig, billig og effektiv prøvelse af uoverensstemmelser vedrørende køb og leje af varer og serviceydelser.

Forslag om mærkning og skiltning vil kunne give forbrugerne bedre information og derved bedre købsgrundlag gennem obligatorisk prismærkning og gennem mulighederne for at foreskrive yderligere mærkning

[Erling Jensen.]

om indhold, om egenskaber, om kvaliteter og om kilopriser.

De to af disse forslag har en fuldstændig enig forbrugerkommission bag sig, mens det tredje bygger på en flertalsindstilling. Men handelsministeren har hverken ønsket at fremme forslaget om markedsføringslov og om forbrugerklagenævn, der har mødt en total opbakning fra såvel forbrugere som erhverv, eller forslaget om mærkning og skiltning, som forbrugerrådet og flere andre har anbefalet.

Motiveringen for den manglende fremsættelse af disse lovforslag er ønsket om at spare de dermed forbundne administrative omkostninger, der er skønnet at udgøre 2 plus 2 plus 1 mill. kr. eller i alt 5 mill. kr. årligt. Det er lidt svært at se logikken i at søge dette beløb sparet, med det resultat at hundredtusinder af enkelte forbrugere derved mister mulighederne for en indsigt, der vil medføre langt større samlede besparelser. Det er måske særlig svært at se logikken i, at netop denne regering på netop dette tidspunkt, hvor den synes at have en betydelig sympati for direkte eller indirekte milliardtilskud til erhvervene, ikke mener at kunne ofre blot nogle få promille af et sådant tilskudsbeløb på den anden, talmæssigt langt større og placeringsmæssigt langt svagere part i erhvervssituationen, nemlig forbrugerne. Med sin holdning søger regeringen at forhindre en tiltrængt aktiv forbrugerpolitik i Danmark. Den markerer samtidig et tilbageslag i vor forbrugerholdning i EF-samarbejdet og et tilbageslag for forbrugersamarbejdet i Norden.

Der sker også et tilbageslag for det netop skabte samarbejde om forbrugernes problemer mellem samfund, erhverv og forbrugere, som var kommet til udtryk i den meget betydelige enighed om denne lovgivnings nødvendighed. Man kan vel desværre frygte et tilbageslag i arbejdet i den forbrugerkommission, der ved sin nedsættelse mødte så store forventninger, og som indtil nu har formået at indfri disse forventninger både hurtigt og dygtigt.

Vi vil naturligvis i udvalgsarbejdet vurdere og behandle både regeringens og socialistisk folkepartis forslag til en ny prislov. Vi vil sagligt medvirke til, at resultatet bliver en prislovgivning, der ikke skaber unø-

dig administration hverken for samfund eller erhverv i de situationer, hvor konkurrencen i forvejen er effektiv og slår igennem på priserne. Vi ønsker en prislov, der hurtigt og effektivt kan sætte ind netop dér, hvor konkurrencen svigter, og hvor prisudviklingen derfor bliver urimelig.

Det er imidlertid en afgørende forudsætning for os, at der samtidig skabes en økonomisk politik, der giver en sådan prislov mulighed for at virke, ligesom det er en afgørende forudsætning for os, at en sådan prislov placeres i sin rette sammenhæng som led i en samlet forbrugerlovgivning, der øger forbrugeraktiviteten og styrker forbrugerbeskyttelsen.

Vi henstiller indtrængende til regeringen at fremsætte de nødvendige forslag til sikring heraf. Men hvis det er os umuligt at råbe regeringen op i denne sag, føler vi os forpligtede til selv at tage det fornødne initiativ.

Gode (FP):

I tilsyneladende modsætning til Danmarks liberale parti og i klar modsætning til socialistisk folkeparti mener vi i fremskridtpartiet, at erhvervslivets trivsel er en forudsætning for, at lønmodtagerne og alle andre her i landet kan have det godt. Og erhvervslivet trives faktisk ikke særlig godt for tiden. Alle er klar over, at erhvervslivets overskud i lang tid har vist en faldende tendens. Hvis det er meningen, at vi skal producere os ud af vores økonomiske vanskeligheder, og det mener vi i fremskridtpartiet, at vi skal, så skal der investeres i produktionen. Erhvervslivet må derfor have en chance for at forsøge egenkapitalen, for det vil gavne og forøge de erhvervsmæssige investeringer og derigennem gavne beskæftigelsen; den skulle i hvert fald nødig komme i fare, det er alle vist enige om.

Efter vores mening ville den bedste løsning i og for sig være at ophæve den nugældende prislov, for monopolloven forhindrer jo allerede urimelige priser på områder, hvor der ikke er tilstrækkelig konkurrence. Det vil sige, at begge de i dag foreliggende lovforslag efter vores mening er aldeles unødvendige og overflødige.

Dertil kommer, at hvis en prislov overhovedet kan administreres, hvad vi tvivler meget, meget stærkt på, så vil den gøre

[Læde.]

mere skade end gavn. Den koster skatteyderne penge, og den koster erhvervslivet besvær og omkostninger, den nedsætter investeringerne, den nedsætter antallet af nyoprettede arbejdspladser, og den vanskeliggør en sund erhvervsudvikling, medfører erhvervsforvridninger på den ene eller anden måde. Også i modsætning til Danmarks liberale parti mener vi i fremskridtspartiet, at konkurrencen i det store og hele er så stærk, at den uden for det område, der reguleres af monopolloven, kan forhindre urimelige priser.

I den forbindelse vil jeg omtale en besynderlighed ved regeringens lovforslag: hvor der er konkurrence, nemlig imellem private erhvervsvirksomheder, hvor konkurrencen altså skulle holde både produktionsomkostninger og priser i skak, dér skal der være kontrol, men hvor der ikke er konkurrence, nemlig med hensyn til varer og ydelser, der sælges af offentlige monopoler, hvor Parkinsons lov frit og uhindret af konkurrence kan puste omkostningerne op og dermed priserne op, dér skal der ikke være kontrol. Det synes jeg er meget besynderligt.

I øvrigt indeholder bemærkningerne til lovforslaget et ganske godt bevis på fremskridtspartiets ofte fremsatte påstand, at når en offentlig institution én gang er oprettet, så kan den ikke nedlægges, den kan ikke indskrænkes, den kan kun udvides — og det uden hensyn til, om der stadig er brug for institutionen eller ej. I nærværende tilfælde fritages monopoltilsynet for at beskæftige sig med disse offentlige ydelser og leverancer, men det medfører skam ikke personaleindskrænkninger, tværtimod. Nu skal de løst ansatte medarbejdere fastansættes, således at mulighederne for, at skatteyderne i fremtiden kan spare offentlige administrationsomkostninger igennem personaleindskrænkninger, reduceres i betragtelig grad. Det er jo sværere at komme af med folk, der er fastansat, end med nogle, der blot er løst ansat. Det minder alt, alt for meget om en beskæftigelsesforanstaltning, og jeg kan

ikke rigtig se, at det er det, vi har mest brug for i Danmark lige i øjeblikket.

Til detaljerne i lovforslaget har jeg kun en enkelt bemærkning på indeværende tidspunkt, og det er, at den uheldige praksis, som folketinget er kommet ind på i de senere år med at give bemyndigelseslove, altså give bemyndigelser til administrationen, den er fortsat og udbygget i enorm grad i dette tilfælde. Lovforslaget indeholder endog hjemmel til, at administrationen kan give straffelove. Hvis man fortsætter på den måde med at give bemyndigelser, så er der i alt fald én ting, der er sikker, det er, at folketingsarbejdet vil blive lettet i fremtiden.

Det turde være fremgået af, hvad jeg har sagt indtil nu, at vi ser på disse lovforslag med uendelig lidt velvilje og særdeles stor skepsis. I udvalget vil vi imidlertid være med til at arbejde på at ændre lovforslaget, så det medfører mindre gene for erhvervslivet og færre omkostninger for skatteyderne. Vi vil med Danmarks liberale partis tilladelse altså forsøge at ændre forslaget, så det bliver mere erhvervsvenligt og mere liberalt, og vi går da ud fra, at på det punkt vil regeringen modtage os med velvilje.

Til hr. Erling Jensens betragtninger har jeg i og for sig kun en ganske kort bemærkning. Hr. Erling Jensens tillid til forbrugernes evne til at se sig for er i sandhed ikke ret stor. Vi i fremskridtspartiet har langt, langt større tillid til befolkningens dømmekraft.

Jens Peter Jensen (V):

Loven om prisstop udløber den 24. februar, og situationen ude og hjemme nødvendiggør, at den nævnte lov får en efterfølger. Man kan beklage denne nødvendighed, men man må tage den til efterretning, og det er jo også en kendsgerning, at i de fleste udviklede lande har man en prislovgivning.

Efter mit skøn er det foreliggende forslag til lov om priser og avancer egnet som afløser for såvel prisstoppet som den gældende lov om priser og avancer. Nævnlig de stive og vanskelige kalkulationsregler i den gæl-

[Jens Peter Jensen.]

dende lov gør det nødvendigt at gennemføre en mere liberal lovgivning, og det har den højtærede handelsminister haft for øje ved udarbejdelsen af det foreliggende lovforslag. Det synes jeg godt, det ærede medlem hr. Gede kunne have noteret.

Det er mit skøn, at en lovgivning som den foreslåede vil være mindst lige så effektiv som den nu gældende lov, og det vil være lettere for erhvervslivet at leve med en lovgivning som den foreslåede. Dette er noget væsentligt, for meningen med lovgivning af denne karakter er jo ikke at genere erhvervslivet, heller ikke at skabe en overflødig administration hos erhvervslivet og det offentlige.

Ved behandlingen af den gældende lov kritiserede jeg bestemmelserne i § 4, stk. 3, om det offentliges fastsættelse af takster og priser. Reglerne har næppe nogen reel værdi, men har givet anledning til en del unødigt administration, og jeg vil takke den højtærede handelsminister for, at det foreliggende lovforslag ikke viderefører disse bestemmelser.

Mens jeg er i godt lune, vil jeg da også takke handelsministeren for bemærkningerne til § 7 i pris- og avancelovsforslaget, hvorfra jeg skal tillade mig at citere sætningen:

„I mindre virksomheder, hvor indehaveren deltager direkte i det produktive arbejde, forudsættes der taget et rimeligt hensyn til vederlæggelsen af denne arbejdsindsats.“

Så vidt jeg husker, har vi ikke tidligere i lovgivning af denne karakter iagttaget et sådant rimelighedshensyn, og jeg vil gerne komplimentere ministeren for, at det synspunkt er kommet med.

Under udvalgsarbejdet vil jeg foreslå en drøftelse med den højtærede handelsminister om bestemmelserne i lovforslagets § 6, stk. 2, idet jeg mener, at der råder en vis uklarhed, når man prøver at sammenholde dette stykke med stk. 1 i samme paragraf. Denne uklarhed udviskes ikke af bemærkningerne til § 6.

Handelsministeren har ikke fundet det hensigtsmæssigt at indsætte en revisionsparagraf i lovforslaget. Det er et forhold, som vi nok også må se nærmere på netop med henblik på de lige omtalte regler i § 6, stk. 2, der jo kan give anledning til ind-

førelse af kalkulationsregler af ubegrænset varighed.

Under henvisning til § 7 om kostprisprincippet som hovedregel kan jeg ikke tilbageholde en bemærkning om, at dette kan være betænkeligt for mindre kapitalstærke virksomheder. Jeg forstår den højtærede handelsministers hensigter set i lyset af en periode med voldsomme prisstigninger. Selv om der er tale om et begrænset virkeområde, synes jeg ikke, man kan nøjes med et ensidigt forbrugersynspunkt. Der må også være et hensyn at tage til de kapitalsvage virksomheder. Måske kan der findes en formel, der tillader beregning på grundlag af et gennemsnit mellem gammel og ny pris, det kan vi da drøfte i udvalget.

Jeg må også sige, at der efter mit skøn er vidtgående bemyndigelser i § 8, hvor der tillægges monopoltilsynet meget vidtgående beføjelser, og jeg synes ikke, man bliver tilstrækkelig oplyst af de bemærkninger, der er gjort til denne paragraf. Også det er nok egnet til en udvalgsdrøftelse med den højtærede handelsminister, som så i mellemtiden måske kan overveje, om ikke det er muligt at tilvejebringe en bedre samklang mellem de her omtalte regler og bestemmelserne i den permanente monopollovs § 2.

Det kan vel også være hensigtsmæssigt under udvalgsbehandlingen at drøfte monopoltilsynets afgørelsespraksis om fortjenstmargen i forhold til investeret kapital. Ikke mindst Industrirådet har jo adskillige gange beklaget sig over en for stram praksis, og jeg tror, det kan være nyttigt, at folketinget bliver orienteret om disse forhold, nu vi skal behandle denne lovgivning.

Den højtærede handelsminister omtaler jo i sin skriftlige fremsættelse med en sympati, som venstre deler, forbrugerkommissionens betænkning og de deri indeholdte udkast til lovgivning om mærkning og skiltning m. v. samt markedsføring og forbrugerklagenævnet, men jeg forstår, at det ikke er regeringens hensigt at fremsætte lovforslag herom. Jeg tør vel driste mig til den bemærkning, at der vel ikke her er tale om en erklæring for tid og evighed, men jeg synes også, jeg så vil føje til, at den højtærede handelsminister har jo ret i, at der må vises tilbageholdenhed med hensyn til gennemførelse af lovgivning af hensyn til de administrative og finansielle forhold her.

[Jens Peter Jensen.]

Selv om jeg i dag kun lige er kommet ind ude fra kulissen, har jeg da et levende indtryk af, at folketinget har mere end nok at gøre med den nødvendige lovgivning, som skal gennemføres. Jeg har i min iagttagerperiode gjort den observation, at tinget har fået mange nye medlemmer, som før valget så ret overlegent på folketingets arbejde, men som efter valget er kommet til den opfattelse, at dette er en arbejdsplads, der stiller krav til sine folk. De er ved at synke i knæ under arbejdets byrde, og det kan være meget nyttigt, at de har gjort den erfaring, vedkender sig den og forklarer ude i befolkningen, at sådan er det.

Jeg tror altså, vi skal vente med de nye lovforslag, som især den socialdemokratiske ordfører var inde på.

Må jeg slutte med at tilsige venstres støtte til det foreliggende regeringsforslag og tilsige god vilje til en hurtig udvalgsbehandling. Det vil fremgå af, hvad jeg har sagt her, at dermed tager jeg afstand fra det lovforslag, der er fremsat af det ærede medlem hr. Ømann m. fl.

Dagmar Andreasen (RV):

Det er velgørende, at ministeren i sin fremsættelsestale ikke prøver at bilde nogen ind, at en prislov er nogen særlig lykke eller velsignelse.

Det er jo svært at gøre op, om en prislov i sine totalvirkninger i det lange løb tjener det tilstræbte formål: at holde priserne tilbage. Ingen prislov er så effektiv i den retning som sund konkurrence; det er jeg helt sikker på den nuværende handelsminister vil give mig ret i. Det var den forrige i hvert fald ikke uvillig til at gøre.

I nogle tilfælde kan en prislov holde prisen på en bestemt vare så langt nede, at konkurrencen skades, fordi antallet af udbydere svinder ind. I andre tilfælde vil en prislov stabilisere priserne på et højere niveau, end den frie prisdannelse ville have medført. Det sidste er nok ikke så velkendt, men det er faktisk sådan, at prislove kan medføre en behagelig ro på prisdannelsen, behagelig for dem, der sælger varer.

For øvrigt vil jeg da gerne sige, at det heller ikke kan udelukkes, at prislove i visse tilfælde og situationer virker helt efter hensigten, især på kortere sigt.

Det er selvfølgelig med blandede følelser, jeg på det radikale venstres vegne taler om prisloven, men jeg vil gerne sige, at konklusionen alligevel er, at med den købekraft, vi har for vane at pumpe ud i det danske samfund uden modsvar i produktionen, er det helt rimeligt, at regeringen skaffer sig muligheder for, at der gribes ind i prisdannelsen; ellers bliver det for let på kort sigt at hente store fortjenester hjem. Så må man bare håbe, at der i øvrigt vil være forståelse for, at det på langt sigt vil være det sundeste at sørge for, at der bliver balance imellem forbrug og produktion.

En af vejene til at tilvejebringe denne balance er at øge produktionen. Jeg har lagt mærke til, at når sådan mere vante politikere end jeg taler om det fra denne talerstol, taler man om ressourceallokering, og det kan godt være, det er lidt følelsesbetonet, eller der er en vis modvilje imod at skulle indrømme lige ud, at det betyder, at de producerende erhverv skal have mere kapital og mere arbejdskraft, og det hænger i høj grad sammen med dette lovforslag om priser og avancer.

Lovforslaget giver en bemyndigelse til monopoltilsynet til at gribe ind og ifølge § 8 en pligt til at gribe ind, hvis der konstateres urimelige priser. Nu findes der jo ingen definition i lovforslaget af, hvad der er urimeligt, og hvad der ikke er urimeligt, og når man skal til at gå priserne efter, vil man havne nede til sidst ved dette: hvilket afkast må den kapital, der er anbragt i virksomheden, få? Der har der været en vis tilbøjelighed til indtil nu, at monopoltilsynet i de virksomheder, som var underlagt monopoltilsynet, ikke har villet acceptere en forrentning, som var på højde med den aktuelle obligationsrente, og det er jo et spørgsmål, om det er rimeligt. Ud fra min opfattelse ville det være mere rimeligt, om man til den tid enhver tid aktuelle obligationsrente lagde et risikotillæg, men da denne afgørelse jo helt og holdent efter lovforslaget er monopoltilsynets, ville det være værdifuldt, om man her kunne få en udtalelse fra ministeren om, hvad man egentlig skal forstå ved et rimeligt afkast. Jeg har lagt mærke til, at der i bemærkningerne til § 7 står, at det ikke er sikkert, at alle lønomkostninger må indregnes i priserne, fordi det ikke er sikkert, at lønomkostningerne er nødvendige.

[Dagmar Andreasen.]

Det vil jeg egentlig godt have en lidt nærmere forklaring på hvad meningen er med. Jeg er lidt bekymret ved tanken om, at vi skal prøve at få mere arbejdskraft over i de producerende erhverv og skal konkurrere med den offentlige sektor, hvis man ønsker at låse dem, der i dag er beskæftiget i erhvervslivet, fast sådan, at lønstigninger på disse områder ikke må indregnes i priserne.

Jeg ved godt, der skal føres indkomstpolitik, men jeg er ked af, hvis indkomstpolitikken alene skal bestå i, at man låser visse grupper fast i forhold til andre grupper, og det har der været en meget stærk tilbøjelighed til i den politik, man hidtil har ført. Hvis jeg har misforstået, hvad der står i bemærkningerne til § 7, vil jeg gerne have ministerens forklaring på, hvad det er, der menes med det.

Den pris- og avancelov, vi fik i 1971, var mere restriktiv end den, vi får nu. Alligevel fremgår det, at ministeren mener, at de midlertidige stillinger, der blev oprettet i 1971, nu skal gøres permanente. Jeg vil gerne have lov at spørge, om det nu også er nødvendigt. Var det dog ikke værd at stile efter, at vi kunne nå frem til en sådan balance i vor økonomi, at priserne nogenlunde kunne holdes i ave af konkurrencen?

Jeg kunne næsten fristes til at sige, at i en situation, hvor man mangler dygtige folk i erhvervslivet, er det muligt, at disse sikkert velkvalificerede folk ville gøre mere gavn, hvis de blev flyttet over i en anden sektor, om ikke nu, så dog i hvert fald inden for en kort frist.

Det vil være fremgået af det, jeg har sagt, at vi som helhed betragtet er positivt indstillet over for regeringens forslag, men der er behov for, at visse ting bliver opklaret i udvalget ud over de spørgsmål, jeg har stillet i dag, og som jeg også er parat til at vente med at få svar på til under udvalgsbehandlingen, hvis ministeren ikke kan give dem her fra talerstolen.

Med hensyn til det forslag, som er fremsat af hr. Ømann m. fl., er vi ikke så velvilligt indstillet over for det, hvad der jo vil fremgå af, at vi anbefaler regeringens, men vi vil naturligvis gå ind i et udvalgsarbejde og se, om der skulle være visse ting at hente også i det forslag.

Stetter (KF):

Den konservative gruppe finder, at det af regeringen fremsatte forslag betyder en skærpelse i forhold til gældende lov.

Bemærkningerne til forslaget er temmelig uklare og uldne på adskillige punkter. På ét felt savnes der imidlertid ingen klarhed. Tilsynets arbejde med de nu foreslåede bestemmelser bliver af mindst — jeg understreger mindst — samme omfang som arbejdet med tidligere lov. Denne kendsgerning fremhæves derved, at 35 hidtil midlertidige heltidsstillinger skal gøres permanente og en hidtil midlertidig kontorchefstilling ligeledes skal gøres permanent.

Det er nye restriktioner, det er mere personale, mere administration og bureaukrati. Tro mig, dette bliver resultatet. Går det ikke snart op for alle her i tinget, at befolkningen ønsker den modsatte udvikling: færre restriktioner, mindre offentligt personale, administration og bureaukrati?

Jeg kan ikke komme ind på alle urimelighederne i dette forslag og må derfor nøjes med nogle enkelte.

Som led i prisovervågningen skal tilsynet nu kunne kræve, at prisforhøjelser skal indberettes, senest samtidig med at disse træder i kraft. Der er intet nærmere direktiv i lovtækt eller bemærkninger. Det er en omfattende bemyndigelse til nogle tilfældige personer, som kan besvære og bebyrde erhvervene taget over en bred kam. Man skulle oprigtig talt ikke tro, at forslaget er skrevet af en liberal handelsminister.

Et andet eksempel: forslaget er i modsætning til tidligere udvidet med en pligt for monopoltilsynet til at gribe ind. Det hjælper ikke, at regeringen sukrer pillen ind ved at foreslå, at der kun kan gribes ind over for brancher, vare- og tjenesteydelsesområder. I realiteternes verden bliver det indgreb over for den enkelte virksomhed.

Såfremt folketinget virkelig pålægger tilsynet denne pligt, kan medarbejderne i tilsynet se en tryk fremtid i møde, men omvendt kan virksomhederne se frem til en højst usikker fremtid, og det burde være omvendt. Er det virkelig ministerens alvorlige mening at søge denne bestemmelse gennemført?

Et tredje eksempel: tilsynet skal nu også kunne fastsætte virksomhedernes netto-

[Stetter.]

avance. Denne bestemmelse er efter min erfaring og min vurdering en uhyrlighed. Går det godt for en privatproduktiv arbejdsplads — og det er jo det, vi taler om — kan vedkommende risikere, at tilsynet kommer og fastsætter avancer til 12-13 pct. af den investerede kapital; det er vist det, tilsynet regner for rimeligt — det er mindre end rentefkastet for obligationer. Går det skidt for virksomheden, kommer kreditorerne og lukker den. Kun såfremt virksomheden lige netop opretholder livet, kan den være i fred.

Af bemærkningerne til denne paragraf fremgår en anden barok bestemmelse, som også er observeret af fru Dagmar Andreasen, nemlig at det ikke er udelukket, at tilsynet vil nægte tilladelse til, at lønomkostninger indregnes i priserne. Handelsministeren kan ikke for alvor mene dette. Ministeren ved, at det er helt og aldeles uvirkeligt og dræbende, at monopoltilsynet skal bestemme virksomhedernes nettoavance og lønpolitik. Disse bestemmelser kan simpelt hen ikke efterleves.

Jeg kunne nævne andre urimeligheder som f. eks., at der er tale om en permanent prislov, men lad det ligge i denne omgang.

For fuldstændighedens skyld skal jeg fremhæve, at den konservative gruppe kan tilslutte sig, at regeringen ikke agter på nuværende tidspunkt at gennemføre forbrugerkommissionens ønske om en omkostningskrævende lovgivning for mærkning og skiltning og for markedsføring. Vi accepterer regeringens begrundelse herfor. Vi ved, at forbrugernes bedste beskyttelse til syvende og sidst er fri konkurrence og en naturlig og daglig prisbevidsthed hos forbrugerne. Denne tilstand og denne egenskab eksisterer i rigt omfang.

Lad mig slutte med nogle mere principielle betragtninger.

Skal vi på den ene side have en hårdhændet og barsk pris- og avancelov, så skal der på den anden side være en tilsvarende hårdhændet og barsk løn- og indkomstlovgivning. En skrap prislov i en økonomi med de forventede og til dels uafvendelige lønstigninger, en prislov i en økonomi med altomfattende udefra kommende prisstigninger er i realiteten uvirkelig og urealistisk. Kun såfremt der er politisk vilje til at gennemføre en jordnær omkostningsdæmpende politik,

er der mening i en jordnær pris- og avance-lovgivning. Men er denne politiske vilje til stede?

Den konservative gruppes erklærede målsætning på kort og på lang sigt er, at erhvervenes investeringer skal og må øges. En af forudsætningerne herfor er, at de private produktive virksomheder tjener nogle flere penge og kan fremvise større overskud.

En ganske almindelig virksomhedsejer og/eller -leder ønsker, at det skal gro og vokse omkring ham; han eller hun ønsker at investere, ønsker at modernisere, ønsker at rationalisere, ønsker at erobre større markedsandele.

Disse ønsker er sammenfaldende med samfundets ønsker, men for at planer og ønsker skal kunne realiseres, skal der bl. a. tjenes penge i de private produktive virksomheder på alle vore arbejdspladser. De nye bestemmelser i dette lovforslag modarbejder samfundets og virksomhedernes fælles ønsker og forhåbninger. Virksomhederne må principielt ikke tjene mere end til dagen og vejen.

Vi vil under udvalgsarbejdet arbejde for at blødgøre dette hårde og skadelige lovforslag. Men vi kan ikke på forhånd stille i udsigt, at vi kan påtage os et medansvar, vi tror ganske simpelt ikke på filosofien bag dette forslag.

Højland (CD):

Det af socialistisk folkeparti fremsatte forslag til lov om ændring af lov om priser og avancer vil gøre vilkårene for erhvervslevet endnu ringere, end de har været tidligere. SF ønsker bl. a., at der skal være ensidige forhandlinger fra monopoltilsynet med forbrugerne om forbrugerønsker uden at tilgodese erhvervsorganisationerne på samme måde. Det kan vi selvfølgelig ikke medvirke til, og derfor vil jeg vende mig til handelsministerens forslag.

Lovforslaget, som det foreligger her, sigter på at blive en permanent foranstaltning. Jeg mener, det er noget forkert, at man gør et sådant indgreb i den frie prisdannelse uden at gøre det tidsbegrænset. Der vil ikke være de muligheder, som burde være til stede for revision; der er end ikke i forslaget indført en revisionsbestemmelse; derfor vil jeg meget gerne se, at man tager spørgsmålet om en tidsbegrænsning op.

[Højland.]

Monopoltilsynet er et organ, der er baseret på embedsmænd og repræsentation, men ikke en folkepolitisk sammensætning på en sådan måde, som man burde kunne regne med skulle være tilfældet i en sag som denne. Når der træffes så vidtrækkende afgørelser, ville jeg da mene, det ville være mere rimeligt, at man havde en nærmere tilknytning til den folkepolitiske sammensætning.

Af erfaringer ved man inden for håndværk og industri, at monopoltilsynets beføjelser er meget vidtrækkende, og at dets afgørelser efterhånden har dannet en vis praksis, som i alt fald ikke fuldt ud kan accepteres af småindustri og håndværkere.

Det, som jeg især vil vende mig imod, er, at man vil indføre bestemte kalkulationsregler. Disse vil virke meget hæmmende, og de er besværlige, og det er meget svært at indpasse dem generelt. Man bør nok kigge lidt på, om der er mulighed for at revidere her.

Der bør være lejlighed til at undersøge betingelserne for prisdannelse, inden man fastsætter kalkulationsregler.

Kostprisprincippet, der i forslaget lægges til grund for prisansættelsen, er urimeligt i mange henseender, ikke mindst fordi det for de mindre velfunderede virksomheder er en økonomisk belastning. Derfor burde man se på, om det ikke var mere rimeligt at anvende genanskaffelsesprissystemet, tage et vist hensyn til det. Jeg kan sige, at man i forvejen bruger det princip i mange af de multinationale selskaber.

§ 6, stk. 2, kan jeg ikke rigtig lide. Et indgreb i prisdannelsen bør i alle tilfælde hvile på en grundig forudgående undersøgelse, som det er anvist i § 5. Det gør indgrebene endnu mere urimelige, at de ikke, som jeg sagde før, er tidsbegrænsede.

§ 7 vil jeg imødesee drøftet i udvalg, da jeg her har helt afgørende indvendinger. Jeg mener, at det i loven bør fastslås, at de indirekte omkostninger som følge af egen og hustrus medvirken i administrationsarbejdet i lige så høj grad bør medregnes ved omkostningsberegningen, som man gør det for ansat personales vedkommende.

Hr. Jens Peter Jensen roste handelsministeren for bemærkningerne til § 7. Der står: „I mindre virksomheder, hvor indehave-

ren deltager i det produktive arbejde, forudsættes der taget et rimeligt hensyn til vederlæggelsen af denne arbejdsindsats.“

Jeg kunne godt tænke mig, at man fik indføjet et par ting i de bemærkninger, sådan at de kom til at lyde:

„I mindre virksomheder, hvor indehave- ren og hustru deltager i det produktive og administrative arbejde, forudsættes der taget et rimeligt hensyn til vederlæggelsen af denne arbejdsindsats.“

Jeg synes, der har været en meget udtalt tendens til i den lovgivning, der har været indtil nu, på adskillige områder at diskriminere de mindre, selvstændige, og det gør man i allerhøjeste grad ved ikke at værdsætte og tage hensyn til det administrative arbejde, som jo i forvejen ikke bliver godtgjort fra det offentlige, og her er der altså igen et tilfælde, hvor man kommer til at diskriminere de mindre virksomheder. Mange gange er det jo sådan, at det er mand og hustru, der bruger deres fritid, deres helligdage, til den slags administrationsarbejde, og når man kan tilgode se det i de større virksomheder, der bruger lønnet hjælp til dette arbejde, bør man også gøre det i dette tilfælde. Jeg håber, det er en forglemmelse fra handelsministerens side og ikke en bevidst udeladelse.

Hvis loven træder i kraft, som den foreligger her, vil der opstå et tomrum med hensyn til de tilgodehavender, det efterslæb, som en række virksomheder har, fra prisstoppet kom. Der er en hel række virksomheder, der ikke har nået at få indregnet de omkostningsstigninger, som de vitterlig havde, da prisstoppet kom. Det vil være rimeligt, at dette bliver tilgodeset. Jeg ved, det er ret alvorligt forskellige steder; jeg kan nævne, at f. eks. for glarmestrene drejer det sig om 20 pct. efterslæb. Jeg vil gerne spørge handelsministeren, om det ikke også er en forglemmelse, at man ikke har taget hensyn til det. Jeg ved godt, det ikke er spørgetid nu, men vi kan tale om det i udvalget.

Jeg håber, at vi i udvalget kan komme nærmere ind på disse ting, men jeg vil i alt fald sige for centrum-demokraternes vedkommende, at vi med nogle forbehold med hensyn til de ting, jeg har udtalt mig om her, meget gerne deltager i en positiv udvalgsbehandling om lovforslaget.

Ømann (SF):

Det er jo et teknisk vanskeligt område, dette her, hvor man vel ikke ved denne forhandling bør gå for meget i detaljer. Jeg skal prøve på at holde mig til de større linjer.

Jeg takker for de bemærkninger, der er faldet om SF's forslag. Lad mig begynde med — måske lidt overraskende for handelsministeren — at sige, at handelsministerens forslag egentlig er det teknisk set mest hensigtsmæssige forslag, man kan tænke sig på længere sigt. Men der er jo sjældent roser uden torne, og jeg må derfor med sorg tilføje, at regeringens forslag er meget slet på kort sigt og i den foreliggende situation. Det går nemlig ikke i hak med det prisstop, som blev vedtaget herinde for nogen tid siden, og som loven skal afløse.

Det har vel nok været et hovedtræk ved de prisforanstaltninger — og det er adskillige — som vi har oplevet siden 1946, at der ingen sammenhæng var mellem dem; de har ikke været indrettet på at afløse hinanden. Vi har vel for øjeblikket den dårligst tænkelige pris- og avancelov, og jeg kan ikke lade være med at tænke på, når jeg hørte den konservative ordførers hårde ord om denne pris- og avancelov, at det dog vistnok var en konservativ minister, der skabte den lov, som er eksisterende i dag.

Men jeg må alligevel anse den for bedre end handelsministerens nu foreslåede i den nuværende situation, og dermed har jeg i og for sig også givet et svar på handelsministerens indvending om, at vi havde opretholdt kalkulationsreglen i § 5; det anser vi netop for nødvendigt af hensyn til denne kontinuitet. Jeg er helt enig med handelsministeren i de vanskeligheder, der er, men vi har altså måttet tage vort udgangspunkt, netop for at hævde dette synspunkt, i de — nu står der vistnok pr. 1. april, men altså ved prisstoppets ophør — lovlige priser.

For hvad er det nu, handelsministeren foreslår? Ja, det er, at efter at vi nu har haft et rigoristisk prisstop, den strammeste prisregulering, man kan tænke sig, så skal vi principielt give alt fri. Det er dog en sær umusikalsk rytme. Jeg tillader mig heroverfor at stille principperne i SF's forslag op. Altså først det strenge midlertidige prisstop, som vi jo er enige med regeringen om, så i vor pris- og avancelov et princip om, at alt

foreløbig holdes inde, inde i rusen, dernæst at vi slipper de områder ud, hvor konkurrencen er tilfredsstillende; der er en anden takt i det. Altså, vort forslag indebærer, at brancherne vil stå i kø for og argumentere for at komme ud, mens regeringsforslaget har princippet om, at man straks og usorteret slipper alle fri og overlader det til monopoltilsynet efter en besværlig og langvarig forhandlingsprocedure at fange fiskene ind igen.

Vort forslag stiller ikke krav om udvidelse af bemandingen i monopoltilsynet, men jeg må hævde, at hvis handelsministerens forslag bare skal antyde, at hans lov skal efterleves effektivt, så har han et betydeligt mandskabsbehov. Og jeg må vel også nok modsætningsvis slutte, at når handelsministeren påstår, at han har sandelig ikke brug for flere folk, ja, så må effektiviteten nok også blive derefter.

Jeg læser forslaget sådan — og dette beder jeg handelsministeren afkræfte, hvis jeg har uret — at kun en meget smal sektor er bundet efter prisstoppets ophør. Det drejer sig vel om nogle bilreparationer og visse bygningsarbejder osv. Alt andet bliver vel principielt givet frit, netop i denne orkan af pris- og avancestigninger og under den opdæmning, der er sket eller burde være sket efter prisstoppet.

Jeg må nok sige, at der bliver noget at gøre for embedsmændene i monopoltilsynet med at finde ud af, bare hvor det for tiden er værst, og nu er der altså oven i købet pålagt dem embedspligt til at finde ud af det. Jeg må på denne baggrund være forstående over for, at handelsministeren ikke vil påtage sig det direkte ansvar for priser og avancer, således som SF's forslag pålægger ham, men det har vi jo allerede diskuteret.

Lad mig altså ved denne førstebehandling fremdrage det væsentlige. Regeringsforslaget er ikke en forsvarlig afløser af noget så rigoristisk som et prisstop. Regeringen har tænkt stykkevis og uden sammenhæng. Handelsministerens filosofi er fuld stramning efterfulgt af fuld frihed og dernæst gradvis stramning. Vort forslags rytme er fuld stramning og gennem en pris- og avancelov en bibeholdt stramning og først derefter en liberalisering, men overvejet og styret.

Jeg vil gerne give tilslutning til hr. Erling Jensens betragtninger og ønsker om at føre

[Ømann.]

forbrugerkommissionens resultater ud i livet. Vi havde tænkt på at indarbejde disse resultater i vort lovforslag, men regnede med, at der kom selvstændige lovforslag. Vi har dog gjort det, at vi har opfyldt forbrugerorganisationernes ønske om, at forbrugerrådet bliver repræsenteret i den kreds af organisationer, der skal høres.

Vi har bibeholdt en vis kontrol med de offentlige takster, ikke fordi vi i og for sig anser en meget stram kontrol med de offentlige takster for politisk mulig, men det er alligevel betænkeligt helt at slippe det. Og jeg vil da også sige, at det vækker betydelig irritation i det private erhvervsliv, at forskellige organisationer og kommuner osv. kan skalte og valte med deres takstpolitik ganske uden nogen som helst kontrol.

Jeg skal slutte her med at tilsige saglig behandling af regeringsforslaget og håbe, at forskellige af de fornuftige principper — også dem, jeg ikke har fundet anledning til at omtale her — fra SF's forslag vil kunne finde plads i det endelige forslag, vi skal stemme om om ikke så længe.

Bracher (KrF):

Det ønskelige for os i kristeligt folkeparti måtte være, at en lov som den foreslåede slet ikke var nødvendig. En sund konkurrence mellem forretninger og virksomheder af samme branche, som kunne holde priserne på et antageligt niveau, ville være at foretrække for en indblanding fra myndighedernes side. Vi håber derfor, at loven ikke bliver permanent.

Men med den stærke prisstigning, vi i de senere år har været ude for, har en sådan lov med bestemmelser om tilsyn med prisdannelserne været nødvendig, og vi må vel desværre erkende, at situationen ikke ser ud til at ville ændre sig med det første. Derfor er vi indforstået med, at der gennemføres en ny lov til afløsning af den gamle og til videreførelse af tilsynet med prisdannelsen efter det prisstop, der udløber den 24. februar, og vi skal gerne være med til at foretage en så hurtig behandling af lovforslaget, så det kan nås i tide.

Vi må så beklage, at det nok i særlig grad har været til skade for de små forretninger, som er ude for en stærk konkurrence fra supermarkedernes side. Det er trist at se

den ene gamle forretning gå ned efter den anden, forretninger, som har eksisteret i årevis og fået en fast kundekreds, hvor det trivselsmæssige, ja, det næsten familiære har spillet en vigtig rolle. Vi kunne håbe, at disse småhandlende, som tvinges til at holde jævne priser, kunne holdes uden for denne lov.

Vi kan tiltræde, at monopoltilsynet kan give en offentlig redegørelse, hvor behovet er til stede for en sådan, efter en undersøgelse af priser og avancer i virksomhederne, men at det først sker efter forhandling med virksomhederne og efter udtalelse fra disse. Det må være de forretningsdrivendes ret, at der ikke kan ske en offentliggørelse uden om dem, og det går regeringens lovforslag jo også ud på.

Vi kan tiltræde, at der ikke skal være en gældende kalkulationsregel for alle virksomheder, men at monopoltilsynet i givet fald kan bestemme, at en sådan lægges til grund for prisansættelsen, hvor det skønnes nødvendigt.

Når det gælder bestemmelsen om, at monopoltilsynets opgave nu også kan blive at omfatte indgreb i avancerdannelsen, mener ministeren da, at man fra erhvervenes side vil anse det som en smiddiggørelse af prisdannelsen, der vil give større fleksibilitet? Så kunne det være tilfredsstillende for os at vide, om man har dette syn i erhvervslivet, som altså ikke er spurgt. Man må vel gå ud fra, at man i udvalget vil høre synspunkter angående dette fra erhvervsrepræsentanter. Loven skulle jo ikke være erhvervshæmmende.

Vi vil stærkt understrege den mulighed, monopoltilsynet får for direkte indgriben, hvor der konstateres urimelige priser. Det har jo hidtil været således, at trods monopoltilsynet har priserne kunnet avancere ganske godt, og forretningsdrivende har altid argumenter for nødvendigheden af prisstigninger. Det må være monopoltilsynets opgave at undersøge disse argumenters holdbarhed.

Den nye lov omfatter ikke priser og takster inden for stat og kommune. Det er jo nok et område, man nødvendigvis må tage i betragtning, når det gælder prisudviklingen i sin helhed. Der sker uvægerlig en afsmittning fra disse til prisområdet. Men her kan så monopoltilsynet sætte ind og undersøge

[Bracher.]

og fremkomme med udtalelser, som vi må formode kan videreføres til kilden til sådanne prisstigninger.

Det ville nok have sin betydning at få set lidt nærmere på skiltning og mærkning, som ministeren ikke har taget med i betragtning, når det gælder de lovudkast, som forbrugerkommissionen har fremsat. Undskyldningen for ikke at tage denne side med i betragtning er, at det vil give et større ressourceforbrug, og det kan måske være rigtigt at udskyde den sag. Vi vil dog gerne se på det i udvalget.

Stort set kan vi gå ind for det foreliggende lovforslag, og vi vil være med til at give det en velvillig behandling i udvalget.

Når det gælder det af hr. Ømann m. fl. fremsatte lovforslag, lægges ansvaret for overvågning af prisudviklingen helt og holdent over på ministeren, og monopoltilsynet gøres til handelsministerens sekretariat. Vi tror ikke, at det vil være en tilfredsstillende løsning, da det antagelig vil give større administration og forflygtige ansvaret. Der er dog enkelte ting i forslaget, som vi gerne vil se på i udvalget.

Knud Jespersen (DKP):

Det var næsten med bævende hjerte, jeg hørte hr. Stetters meget beklagende udtalelser om, hvor hårdhændet denne pris- og avancelov ville virke over for det frie erhverv, og jeg forstår, at det varmt bankende hjerte i hr. Stetters bryst slog to takter, da man skulle til at kigge på avancerne. Men til gengæld var det jo ret så iskoldt, da vi for et øjeblik siden kiggede på understøttelsesforhøjelser til de arbejdsløse, og det opfatter jeg som en ny konservativ linje: man skal være romantisk i den ene side og hårdhjertet i den anden. Det er muligt, vi dér har lidt tilfælles, det vil tiden afgøre.

Hr. Ømann har fremsat et forslag, som også berører priser og avancer. Jeg vil ikke kommentere det i detaljer, men var lidt forbavset over, at dette forslag først kom nu, idet jeg som ivrig avislæser observerede, at

forslaget faktisk var bebudet et par gange i 1973, og i 1973 steg fødevarerpriserne jo med de noksom bekendte 18 pct. Der var altså i høj grad brug for, at man på dette tidspunkt havde haft en noget fastere prislov.

Ellers må jeg sige, at fælles for de to forslag, der foreligger, er, synes jeg, at de er for vagt affattet, at den priskontrol og kontrol med avancen, der måtte kunne blive resultatet heraf, ikke vil formå hverken at tøjle avancerne eller at sikre en nødvendig prisnedsættelse og en nødvendig kontrol med priserne. Loven skal afløse det, man har benævnt som et prisstop, det forslag, der blev vedtaget for et par uger siden. Det blev for øvrigt vedtaget, samtidig med at den regering, der foreslog det, sendte sin landbrugsminister til Bruxelles, hvor han som landbrugsminister i Bruxelles midt under vores prisstopdiskussion forlangte en forhøjelse af landbrugsvarerpriserne; det medførte som bekendt også visse stigninger på fødevarerområdet.

Nu har dette forslag det fælles med SF's, at de begge to går uden om de faktiske inflationsvirkninger. Det har ikke taget hensyn til de værdistigninger, der sker, og som betyder, at mange mennesker får både deres købekraft og deres lønningers bæreevne undergravet. Der er konkret heller ikke noget i forslaget fra regeringens side om monopoltilsynets muligheder for at forvalte den side af sagen, og vi har ikke særlig megen tillid til, at den effektivitet, som monopoltilsynet måtte kunne få, vil komme af dette lovforslag.

Det bygger jeg også på, at under denne oliepenge-afpresningsperiode, vi gennemlever, har man jo ikke været særlig karrig eller særlig indstillet på at kontrollere oliekoncernernes prisansættelser. Det forekommer mig efter den diskussion, vi havde i går, hvor der nu er ført bevis for, at man først tillod selskaberne at sætte priserne i vejret ud fra genanskaffelsesprincippet, at det var rimeligt, nu hvor genanskaffelsesprisen bliver lavere end de beregnede omkostninger, at man omgående fik monopoltilsyn-

[Knud Jespersen.]

net til at sørge for en sænkning i priserne, vendt mod forbrugerne. Som sagt har vi ingen tillid til den effektivitet, og vi synes også, at det er noget for valent affattet, hvor og hvordan monopoltilsynet skal sætte ind.

Lad os engang kigge på regeringens forslags § 8, hvor man siger, at hvis monopoltilsynet konstaterer urimelige priser, takster eller på anden måde forhøjede honorarer, man anser for urimelige, bør man faktisk have muligheder for at gribe ind. Hvordan man skal gribe ind, synes vi ikke er klart nok affattet, og når man kigger videre i lovforslaget vil man se, at i §§ 6 og 7, hvor man definerer dets muligheder, står der en hel masse om kostprisen plus yderligere omkostninger m.v., og det kan fortolkes på en sådan måde, at alt, hvad der måtte komme af prisstigninger af forskellig art på de varer, man skal bruge i produktionen, kan man uhindret lægge over på forbrugerne.

Der er heller ikke lagt noget fast maksimum for olieselskabernes eller afdragshandelens avancer, om det er 20 eller 1.000, om det er 5 eller 60.

Ifølge § 13 i regeringens forslag holder man simpelt hen omsætning og udlejning af fast ejendom helt udenfor. Det betyder igen, at regeringen ikke anerkender, at værdiekspllosionerne på jord og fast ejendom, som andrager omkring 30 mia kr. pr. år, skulle have nogen rimelig indflydelse på hele prisniveauet.

Vi synes altså, det er for dårligt, for løst og for utilstrækkeligt, og at det på en meget ubehagelig måde fortsætter det prisstop, som vi aldeles ikke har fundet rigoristisk.

Når forbrugerrådet har følt sig foranlediget til at henvende sig til folketinget, gør de det i en overordentlig mild henvendelse, men også en henvendelse, som vi er meget enige med dem om. Det er berettiget at forlange en mærkningslov, en markedsføringslov og samtidig at få et alment klagenævn. Der er brug for det, det viser erfaringerne indtil nu, og den side af sagen ser vi på med overordentlig stærk sympati.

Men ud over dette, disse rigtige krav fra forbrugerrådet, ønsker vi også, at der bliver indføjet eller taget hensyn til særlige bestemmelser omkring huskøb, leje af bolig, pantebreve, takster og lignende forplig-

telser. Vi er nemlig bange for, at hvis man som afløsning for det, man kaldte prisstoploven, skal have denne lov, betyder det meget let, at forbrugeren føler en falsk sikkerhed, der betyder, at man rammes af nye forhøjelser.

Det afgørende for os i en pris- og avancelov var, at priserne kom ned, at avancerne blev stærkt begrænsede. At sænke priserne kunne bl. a. gøres, som vi har peget på, ved at ophæve momsen på fødevarer, ved at fastlåse fødevarerpriserne og sikre, at man ikke her ramtes uafbrudt af bestandige stigninger.

Vi synes også, det var rimeligt, om regeringen havde sagt et par ord om villigheden til at modvirke nye EF-prisstigninger fremkaldt af krav fra fællesmarkedet, der betød direkte indgreb i den almindelige lovgivning i vores land. Altså, denne lovgivning vil ikke yde mere beskyttelse end lovgivningen i 1973, hvor — jeg gentager — fødevarerpriserne alene steg med 18 pct.

Jeg må derfor spørge ministeren: hvad er det, man vil bruge denne lov til? I hvor høj grad vil man tage hensyn til at modvirke EF-prisstigninger? Hvor meget vil man sætte ind for at kontrollere, hvor store andele af importerede varer der er ramt af prisstigninger? Og hvilke beføjelser klart defineret vil man give monopoltilsynet?

Vi vil under anden behandling vende tilbage til disse ting, men håber, at man vil tage nogle af disse vore indvendinger med, fordi vi frygter, at den pris- og avancelov, som ikke er utilstrækkelig, vil fremkalde både skade og usikkerhed blandt forbrugere og lønarbejdere; derfor ønsker vi meget klart defineret, hvor langt man vil gå for at bremse fællesmarkedsprisstigningerne; uden det vil loven i praksis ikke få nogen reel betydning.

Poul Westergaard (DR):

Når man som ny ordfører her i tinget bliver sat til den opgave at deltage i en første behandling af et forslag som dette, handelsministerens forslag til lov om priser og avancer, er det naturligt, at man kaster et blik i det materiale, der findes her i huset om tidligere lignende lovgivninger, og det har jeg da også gjort.

Jeg har da også bemærket, at man op igennem 1960erne og begyndelsen af 1970-

[Poul Westergaard]

erne har oplevet et væld af forslag om midlertidige love om prisstop, om avancestop, om indseende med priser, om priser og avancer, og der er ført i dette ting endeløse debatter om den slags lovforslag og betænkninger.

Bag det hele ligger der da utvivlsomt en god vilje til at dæmme op for de prisstigninger, som vi har oplevet også i denne periode, disse meget voldsomme prisstigninger, en god vilje, som også kommer til udtryk i § 1, formålsparagraffen, i regeringens lovforslag.

Men jeg synes også, man må fornemme, at de drivende kræfter bag ved denne lovgivning har været de hel- og halv- og kvartsocialistiske partier i dette ting, som med deres bedste planøkonomiske hjerner er gået ind i dette felttog imod prisstigningerne. Jeg kan ikke fri mig for en fornemmelse af, at denne indsats har været et surrogat, som man tyr til, fordi man har været magtesløs over for de mere grundliggende dårligheder i dansk økonomi, inflationens virkelige årsager, de utilfredsstillende konkurrenceforhold, monopolerne, skattesystemerne og skattetrykrets forvriddninger, hele den fortvivlede boligpolitik og da ikke mindst den ansvarsløse jordpolitik for blot at nævne nogle af dårlighederne.

Og så har da disse sindrige hjerner kastet sig over prislovgivningen, som helt åbenbart hviler på en tyrkertro på, at man kan gavne prisdannelsen og gøre priserne billigere, hvis man blot ved lov fastlægger en række prisrestriktioner, kalkulationsmetoder, kontrolsystemer, som erhvervslivets forskellige lag skal underkaste sig, og som følges op med ansættelse af offentlige prisinspektører, kontrollanter, beregnere og betænkningsskriverne, der skal administrere al denne politiske velvilje og den politiske magtesløshed.

Min gruppe er i virkeligheden glad for at kunne konstatere, at vi i hvert fald hverken har lod eller del i denne komplet misforståede lovgivning, der i bedste fald har været virkningsløs med hensyn til de erklærede formål, i værste fald har været skadelig.

Det er vores opfattelse, at Danmark bør have et frit erhvervsliv, der virker under fri konkurrence og naturligvis med en hertil hørende fri prisdannelse. Dér, hvor erhvervene selv unddrager sig den fri konkurrence og den fri prisdannelse ved at lave monopo-

ler, konkurrencebegrænsende aftaler, skal de naturligvis møde en skrap monopollovgivning og gerne skrapmere end den, vi har, gerne en, der bygger på direkte forbud imod monopoldannelser og konkurrencebegrænsende aftaler af enhver art, og en lov, som hjemler store bødestrafte for overtrædelser. En sådan beskyttelse har forbrugerne efter vores mening et rimeligt krav på.

Vi ser også gerne en rimelig forbrugerbeskyttelse gennem lovregler om pris- og kvalitetsmærkning af varer, der giver forbrugerne mulighed for at udøve den pris- og konkurrencekontrol, som det først og fremmest må være forbrugernes opgave at udøve. Men så synes vi også, at forbrugerne af prismærkningen skal have lov til at kunne se, hvor stor en del af prisen der er moms og andre afgifter, afgiftssystemer, som jo i høj grad har været med til at accelerere prisudviklingen i dette land, men her er det jo, ligesom om der fra politisk side ikke har været helt den samme interesse for denne side af prisdannelsens problem og for denne side af forbrugeroplysningens problem, hvordan det nu så end kan være.

Selv om det foreliggende lovforslag måske ikke — og jeg siger ikke ikke, men måske ikke — er en liberalisering eller en lempelse af den allerede gældende midlertidige prislov fra 1971, lov om priser og avancer, og da i hvert fald er en lempelse af den prisstoplov, vi fik for nylig, og som vi stemte imod, ja, så må jeg sige, at vi har ingen sympati for dette lovforslag, og jeg skal kort begrunde hvorfor.

For det første tror vi ikke på, at loven vil komme til at virke efter sin erklærede hensigt lige så lidt som de tidligere tilsvarende love, fordi vi ikke deler den planøkonomiske opfattelse af, at embedsmænd og inspektører på nogen måde generelt kan styre prisudviklingen i dette land, og vi vil derfor heller ikke være med til at betale eller udskrive de mange skattemillioner, der tænkes ofret på et sådant håbløst forsøg.

For det andet mener vi, at de erfaringer, der er gjort under de forskellige midlertidige prislove, nu må føre til ikke en permanent pris- og avancelovgivning, som regeringen her foreslår, der hviler på i hovedsagen de samme fejlagtige opfattelser som tidligere love, men derimod til, at man helt afskaffer denne lovgivning og lader monopoltilsynets

[Poul Westergaard.]

kræfter være helliget det væsentligere og vigtigere arbejde med at kontrollere monopolerne og bekæmpe de konkurrencebegrænsende aftaler.

For det tredje mener vi ikke, det er rimeligt og betryggende at tillægge monoptilsynet de meget vide beføjelser, der er anført i §§ 6, 7 og 8, og herunder særlig beføjelserne til at skønne over virksomheders effektivitet og kapacitetsudnyttelse og fastlægge kalkulationsmetoder efter det, man kalder kostprisprincippet, metoder, der vist ikke af ret mange moderne og lodige virksomheder anses som nogen brugbar metode til at fastlægge en virksomheds prispolitik i et frit marked.

Vi mener for det fjerde, at den slags restriktive love over for erhvervslivet, hvis de virker, i hvert fald har en tendens til på en meget uheldig måde at ramme de mindre og mere gennemskuelige virksomheder særlig hårdt, virksomheder, som står med et lille kapitalapparat, og hvor familie osv. yder en særlig indsats i virksomheden. Det er en uheldig konsekvens af den slags love, og det er en urimelig konsekvens.

Jeg kunne nævne en lang række andre, synes jeg, gyldige indvendinger, men dette er vist tilstrækkeligt i denne omgang. Det skulle også være tilstrækkeligt til at understrege, at vi heller ikke har nogen som helst sympati for SFs lovforslag.

Jeg mener at vide, at forslagene tænkes henvist til erhvervsudvalget. Her er vi ikke repræsenteret og kan derfor ikke i udvalget øve nogen indflydelse på deres videre skæbne, men jeg har forstået, at den kommende pris- og avancelov også spiller en rolle i den samlede vurdering af regeringens kriseplan og andre forslag, der skal indgå i en eventuel samlet løsning. Men så vil jeg sige, at heller ikke i denne sammenhæng synes vi, at en pris- og avancelovgivning som den, der her er foreslået, eller den eksisterende eller SFs forslag er nogen gevinst.

Handelsministeren (Nyboe Andersen):

Jeg vil gerne takke ordførerne både for positive og for kritiske bemærkninger. Det er jo sådan, at spændvidden i vurderingerne af lovforslag som dette er ganske stor i det nuværende folketing. Vi har hørt såvel ordføreren for fremskridtspartiet som ordføre-

ren for retsforbundet i virkeligheden vende sig imod behovet for overhovedet at have en prislov som supplement til monopollovgivningen, og vi har til den modsatte yderlighed hørt synspunkter, der gik ud på, at denne lov jo var alt for svag og ikke ville virke tilstrækkeligt, slet ikke da på kortere sigt.

Må jeg først sige, at efter min bestemte mening er en prislov en nødvendighed som supplement til monopolloven. Det har den været i en årrække, og det er den så meget mere i den situation, vi nu befinder os i. Konkurrencen kan virke ufuldkomment også bortset fra de situationer, hvor der er tale om monopoler eller egentlige konkurrencebegrænsninger. Vi befinder os i en meget stærk inflatorisk udvikling, stærkere end vi har oplevet det siden krigen, og vi lever nu engang i et samfund, hvor der på mange måder med mange midler gribes ind til regulering af befolkningens indkomster, både pengeindkomster og realindkomster.

En lov er nødvendig. En ny lov er også nødvendig, og det er i hvert fald, tror jeg rolig jeg kan sige, bl. a. i anledning af en bemærkning fra hr. Bracher, erhvervslivets opfattelse, at kalkulationsreglen, som nu har levet i 3 år, eller man må i virkeligheden sige er baseret på priser helt tilbage til 22. september 1970, altså for 3½ år siden, at denne kalkulationsregel i den nugældende lovs § 5 ikke længere holder, den må afløses af en anden tilstand. Og det er jo et væsentligt punkt i det foreliggende lovforslag.

Så kan man for det tredje spørge: er da det forslag, som regeringen har fremsat, for streng en prislov, eller er det tværtimod for liberal en prislov? Vi har mødt begge synspunkter. Tanken med loven er at lade prisdannelsen i fred dér, hvor monoptilsynet skønner, at den foregår effektivt. Derved undgår man også administration, og man undgår at anvende stive generelle regler som kalkulationsreglen på områder, hvor det i virkeligheden ikke er nødvendigt, og hvor den måske i virkeligheden i praksis ikke kan efterleves. Til gengæld åbner loven mulighed for at foretage effektive indgreb dér, hvor det skønnes nødvendigt, fordi der foreligger sådanne særlige forhold, at disse indgreb virkelig kan bidrage til en bedre prisdannelse.

Jeg mener, at det alt i alt må vurderes

[Handelsministeren.]

derhen, at en sådan mere fleksibel lov er en fordel og i virkeligheden en mere liberal form for prislovgivning end den, vi hidtil har levet under.

Jeg skal gøre nogle bemærkninger til en række af de punkter, som ordførerne har fremsat, men vil dog gerne til indledning give hr. Ømann ret i, at det er et teknisk meget kompliceret og detaljeret område, og at dette nok ikke er stedet at gå ind på alle enkeltheder. Det siger jeg, så meget mere som jeg står som ordfører for en sådan prislov for første gang og naturligvis ikke i alle detaljer er indlevet deri.

Jeg vil gerne sige til den socialdemokratiske ordfører, hr. Erling Jensen, der meget stærkt kritiserede, at forbrugerlovgivningen ikke var fremsat sammen med dette prislovsforslag, at når det ikke er tilfældet, så er det, fordi det for regeringen har været, hvad jeg vil kalde et overordnet princip i vores politik, at vi måtte — i særdeleshed i denne situation, i denne folketingssamling — begrænse antallet af nye love, især hvis det drejede sig om love, om hvilke man måtte erkende, at de kostede penge og medførte administration. Der ligger altså ikke heri en principiel afstandtagen fra de forslag, som forbrugerkommissionen for to forslags vedkommende er nået til enighed om, og der ligger, som hr. Jens Peter Jensen formodede det, heller ikke dette, at det skulle være en erklæring for tid og evighed, men det er efter vor mening nødvendigt i praksis at efterleve det princip, at man må begrænse antallet af omkostnings- og administrationskrævende love.

Jeg skal sige til hr. Gede, at begrundelsen for, at vi har taget den særlige regel om de offentlige takster og ydelser ud, er den, at det har vist sig i praksis, at på den ene side krævede den en hel del administration fra monopoltilsynets side, og på den anden side førte den ikke til de ønskede resultater, fordi det nu engang er vanskeligt at sætte et tilsynsorgan over f. eks. folketinget eller finansudvalget, og at det derfor er vanskeligt at få en sådan form for priskontrol med det offentliges ydelser til at fungere på en effektiv måde. Men som jeg allerede sagde i mine bemærkninger til lovforslaget af hr. Ømann m. fl., er det sådan, at der er mulig-

hed for, at monopoltilsynet kan følge udviklingen også på dette område.

Til hr. Jens Peter Jensen vil jeg sige, at en række af de ting, der blev fremhævet af venstres ordfører, kan drøftes i udvalget. Jeg vil specielt fremhæve, at jeg naturligvis er villig til at se på spørgsmålet om, hvorvidt der bør indføres en revisionsklausul. Også andre ordførere var inde på dette, bl. a. hr. Højland, der specielt nævnte, at en tidsbegrænsning efter hans mening var nødvendig. Når der ikke er en sådan bestemmelse i lovforslaget, er det igen et udtryk for en principiel indstilling, nemlig den, at man måske i de senere år er kommet lidt for meget ind på, at der i enhver lov, vi vedtager her i tinget, skal være en bestemmelse om, at den om 2 år eller 3 år skal revideres. Vi har jo haft gentagne eksempler i de sidste år på, at man har måttet lave love bare med det formål at udskyde en sådan revision i et halvt eller et helt år, og derfor synes jeg nok, at der skal en vægtig begrundelse til, for at man i en lov, der i øvrigt sigter på et noget længere tidsrum, skal indføre et krav om, at den på et bestemt tidspunkt skal tages op til revision. Men det er naturligvis noget, man kan overveje ganske fordomsfrit, hvad man finder rigtigt. Rent faktisk vil det givetvis gå sådan, at en sådan lov ingeniunde får evig bestand, men i løbet af en begrænset årrække vil blive taget op til revision.

Jeg skal takke fru Dagmar Andreasen for hendes bemærkninger og erklære mig ganske enig i, at ingen prislov kan have så effektiv en virkning som en virkelig effektiv konkurrence. Men vi er også, forstod jeg, enige i, at i den nuværende situation, hvor vi nu engang har den sædvane — sådan tror jeg, fru Dagmar Andreasen sagde — at pumpe meget mere købekraft ud end nødvendigt er i forhold til den produktion, der finder sted, er der mange muligheder for, at prisudviklingen former sig på en lidet rimelig måde.

Jeg vil gerne i udvalget komme nærmere ind på problemerne omkring bedømmelsen af, hvad der er et rimeligt afkast, men hele tendensen i lovforslaget er jo netop, at loven bør være mere fleksibel, end den hidtil har været med den stive generelle kalkulationsregel, og det må vi søge at fastholde.

[Handelsministeren.]

Også spørgsmålet om monopoltilsynets arbejdsbehov med denne lovgivning som grundlag må vi naturligvis drøfte nærmere i udvalget. Jeg skal gerne nærmere redegøre for det, hvis man ønsker det.

Til hr. Stetters indlæg må jeg måske sige, at det var, som nogen har sagt, udtryk for en lidt ny konservativ linje, men jeg mener dog, at kontinuitet hører også til de gode konservative principper. Nu er den tidligere konservative handelsminister vist på orlov, men jeg går da ud fra — så godt kender jeg da hr. Stetter — at det ikke falder hr. Stetter ind at ville fraskrive sig medansvar for den nuværende lov, og om den vil jeg sige, at den blev vedtaget i en tid, der prismæssigt var langt roligere end den, vi desværre oplever i disse år.

Jeg mener — men i den henseende er hr. Stetter altså langtfra enig med mig — at i forhold til den nuværende lov med dens stive kalkulationsregel repræsenterer lovforslaget et fremskridt. Derfor kan der selvsagt være ting, vi skal drøfte nærmere, og det er jeg rede til i udvalget.

Jeg er enig med hr. Stetter i den betragtning, at det afgørende for prisudviklingen aldrig kan være en prislov. Det må være den samlede økonomiske politik, der føres, og afgørende er til syvende og sidst, om der er politisk vilje til stede — hr. Stetter sagde det sådan: til en jordnær omkostningsdæmpende politik. Det kunne jeg ikke have sagt bedre, jeg er ganske enig deri, men deraf følger ikke, at en prislov er unødvendig; deraf følger kun, at den ikke kan gøre tricket alene, men må ses i sammenhæng med en økonomisk politik. Jeg håber da i høj grad, at en erklæring som den, hr. Stetter her fremsatte, også er udtryk for, at vi kan blive enige om, hvad en sådan jordnær økonomisk politik indebærer.

Jeg har gjort nogle bemærkninger til hr. Højland, men vil dog sige, at spørgsmålet om indregning af hustrus arbejde i mindre virksomheder naturligvis er noget, vi må se nærmere på under udvalgsbehandlingen.

Til hr. Ømann vil jeg sige, at jeg vil ikke afvise, at der kan være problemer omkring prisstoppets afløsning med en lov efter dette mønster. Jeg vil ikke afvise, at man kan overveje visse kortvarige overgangsforanstaltninger som supplement, men jeg mener

på den anden side, at det må være rigtigt at forsøge at få sådan en ny prislov med nye principper gennemført i stedet for at køre videre med en kalkulationsregel, som ikke virker tilfredsstillende og heller ikke vil gøre det i en situation, hvor man skulle vende tilbage til den efter prisstoppet.

Jeg har gjort en bemærkning, tror jeg, til hr. Brachers udtalelse om erhvervslivet. Jeg skal ikke på nogen måde tage erhvervslivets organisationer til indtægt for dette lovforslag, men vil bare sige den ene ting, at ved de forhandlinger, der har været ført med erhvervslivets organisationer, er det i hvert fald fremgået, at kalkulationsreglen efter deres opfattelse var udtjent, og at en ny lovgivning for så vidt var påkrævet, men jeg er ikke i tvivl om, at udvalget vil få besøg af erhvervslivets organisationer.

Jeg skal slutte med at tilsige min medvirken til en saglig og omhyggelig, men forhåbentlig også hurtig udvalgsbehandling. Jeg kender jo selv erhvervsudvalgets måde at tage tingene på, som den var i det tidligere folketing, og jeg tror og håber, at vi også i dette folketing kan få en saglig og grundig drøftelse af tingene.

Erling Jensen (S):

Handelsministeren besvarede endnu en gang min opfordring om at fremsætte forslag til en forbrugerlovgivning med en bemærkning om, at man må begrænse fremsættelsen af nye lovforslag i denne samling og koncentrere sig om nødvendig lovgivning. Det er jeg enig i, men den afgørende forskel på handelsministerens og min vurdering er, at jeg betragter en forbrugerlovgivning som en nødvendig lovgivning og ikke mindst som en nødvendig lovgivning knyttet til en prislov.

Det er min opfattelse, at vi har ramt et heldigt tidspunkt ved at adskille prislovsbehandlingen fra de normale situationer under en overenskomst, og derfor havde vi haft og har vi en chance for at placere prisloven i en større forbrugermæssig sammenhæng og på lidt længere sigt give forbrugerne de redskaber i hænde, der skal gøre det muligt for dem at supplere og støtte prisloven i praksis.

Jeg må altså desværre konstatere, at til trods for at der synes at tegne sig omridset af et flertal i denne sal for en sådan forbru-

[Erling Jensen.]

gerlovgivning, ønsker handelsministeren ikke at fremsætte den. Det havde jeg foretrukket. Nu bliver socialdemokratiet henvist til at tage et initiativ, der kan bringe spørgsmålet om en forbrugerlovgivning frem til afstemning i denne sal.

Hr. Gede fra fremskridtspartiet havde en lille bemærkning om, hvem af os der havde mest tillid til forbrugerne. Jeg skal blot sige, at det er ikke et udtryk for manglende tillid til forbrugerne, at man overlader dem et sæt værktøj, som de så kan bruge.

Hr. Stetter var meget kritisk over for en forbrugerlovgivning og mente ikke, at en sådan var fornøden i den givne situation. Nu har handelsministeren sagt lidt om hr. Stetters partis indstilling til en prislovgivning under VKR-regeringen. Må jeg ikke på samme foranledning spørge hr. Stetter, om den forbrugerkommission, VKR-regeringen nedsatte, da var nedsat på skrømt. Sådan må det forstås, hvis man nu, hvor man møder en enstemmig holdning hos den, efter at den har lavet et stykke arbejde, vil sige, at det er der ingen brug for.

Stetter (KF):

Denne forbrugerkommission blev naturligvis ikke nedsat på skrømt. Jeg må bede hr. Erling Jensen kigge nærmere efter i Folketingstidende, når den udkommer. Jeg tilsluttede mig handelsministerens argumentation, der jo går på, at på nuværende tidspunkt, hvor vi skal prøve at undgå ny administration og nyt offentligt personale, er det ikke rimeligt at gennemføre forbrugerkommissionens forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Forsvarsudvalget:

Udtræder: Knud Thomsen
Ny stedf.: Flemming Jensen.

Markedsudvalget:

Udtræder: Knud Thomsen
Ny stedf.: Flemming Jensen.

Udenrigsudvalget:

Udtræder: Knud Thomsen
Ny stedf.: Flemming Jensen.

Undervisningsudvalget:

Udtræder: Knud Thomsen
Ny stedf.: Flemming Jensen.

Erhvervsudvalget:

Udtræder: Bøggild
Nyt medlem: Jens Peter Jensen.

Valutaudvalget:

Udtræder: Knud Thomsen
Nyt medlem: Flemming Jensen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 1. februar, kl. 11 med følgende dagsorden:

1) *Fortsættelse af tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af udskrivningsloven og lov om særlig indkomstskat.

2) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om tilbageføring af arbejdsformidlingen til fagbevægelsen [af Freddy Madsen m. fl.].

3) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring [af Aage Frandsen m. fl.].

4) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af bygge- og anlægsstoppet [af Kaj Hansen m. fl.].

Mødet hævet kl. 16.16.